

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

فصلنامه پژوهشی تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

جلد ۲۰ شماره ۴ سال ۱۳۸۳

فهرست مطالب

- بررسی مقدماتی استقرار و عملکرد سرشاخه گلدار گل راعی
Hypericum Perforatum جمع آوری شده از درازنو و گرمابدشت در استان
گلستان ۳۹۷
- سیدعلی حسینی (سید حبیب) و محمدعلی دری
شناسایی کاروتنوئیدهای گلکوزیدی زعفران (*Crocus sativus.L*) به روش
کروماتوگرافی لایه نازک (TLC) ۴۰۷
- ابوالفضل کمرکی فراهانی، پروین بقایی، محمدباقر رضایی و کامکار جایمند
شناسایی و بررسی ترکیبهای شیمیایی اسانس گیاه
Scutellaria pinnatifida Arth.et Hamilt. ۴۱۷
- مهدی میرزا، مهردادخت نجف پورنوایی و محمد دینی
اسانس *Satureja bachtiarica* Bunge به عنوان منبعی غنی از کارواکرول
..... ۴۲۵
- فاطمه سفیدکن، زیبا جمزاد و محمدمهدی برازنده
تولید هیپرپسین در ازای مصرف بهینه نیتروژن ۴۴۱
- محمدحسین لباسچی، ابراهیم شریفی عاشورآبادی و بهلول عباسزاده
اثر فعالیت ضد باکتریایی اسانس *Salvia officinalis L.* ۴۵۷
- زهرا آبروش، محمدباقر رضایی و فاطمه اشرفی
بررسی ترکیبهای روغن اسانس *Eucalyptus porosa* ۴۶۹
- محمدحسن عصاره، محمدمهدی برازنده و کامکار جایمند
اثر ضد دردی عصاره متانولی دانه گشنیز (*Coriandrum sativum*) در مدل تجربی
دیابت قندی در موش صحرایی ۴۷۷
- مهرداد روغنی، توراندخت بلوچ‌نژاد مجرد، علی باقری و سیدمسعود اطیابی
گیاهان دارویی استان کرمان ۴۸۷
- سیروس صابر آملی، احمد ناصری، غلامحسین رحمانی و عهدیه کالیراد
بررسی تنوع ژنوتیپهای گل محمدی (*Rosa damascena* Mill.) غرب ایران در تولید
اسانس ۵۳۳
- سیدرضا طبایی عقدایی، محمدباقر رضایی و کامکار جایمند
بررسی اکولوژیکی ده گونه گیاه اسانس دار استان هرمزگان ۵۴۷
- محمدامین سلطانی پور

بسم الله الرحمن الرحيم

فصلنامه پژوهشی تمقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

- صاحب امتیاز: مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع
- مدیر مسئول: عادل جلیلی (دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع)
- سردبیر: محمدباقر رضایی (دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع)

- هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)

پرویز اولیاء دانشیار، دانشگاه شاهد	پرویز باباخانلو استاد، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع	کامکار جابمند استادیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع
نادر حسن زاده دانشیار، مرکز علوم تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی	حسین حیدری شریف آباد دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع	محمدچواد رسایی استاد، دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس
ایرج رسولی دانشیار، دانشگاه شاهد	محمدباقر رضایی دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع	فاطمه سفیدکن دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع
محمدرضا شمس اردکانی دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	پیمان صالحی دانشیار، پژوهشکده گیاهان دارویی دانشگاه شهید بهشتی	عباس صیامی استادیار، دانشکده علوم پایه دانشگاه ارومیه
سید رضا طباطبائی عقدائی استادیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع	محسن کافی استادیار، دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران	ابوالقاسم متین استاد، سازمان تحقیقات و آموزش وزارت جهاد کشاورزی
فریبرز معطر استاد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان	مه لقا قربانی استاد، دانشگاه تربیت معلم	غلامرضا نبی دانشیار، دانشکده محیط زیست دانشگاه تهران

مدیر اجرایی و داخلی: کامکار جابمند استادیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع
دبیر کمیته انتشارات مؤسسه: شاهرخ کریمی
تیراژ: ۱۵۰۰ جلد
ویراستار ادبی: هوشنگ فرخجسته
صفحه آرا: سارا شیراسب
ناظر فنی: شاهرخ کریمی
لینوگرافی، چاپ و صحافی: فرارنگ

هیأت تحریریه، در رد، مختصر کردن و ویرایش مقالات مجاز است. همچنین مقالات ارسالی عودت داده نمی شود.
* نقل مطالب و تصاویر نشریه با ذکر ماخذ بلامانع است.

نحوه اشتراک: تکمیل فرم اشتراک و ارسال آن به آدرس فصلنامه از طریق پست.
نشانی: تهران، کیلومتر ۵ آزاد راه تهران-کرج، خروجی پیکان شهر، انتهای ۲۰ متری دوم، بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع.
فصلنامه پژوهشی تمقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

صندوق پستی ۱۱۶-۱۳۱۸۵، تلفن: ۰۵-۴۱۹۵۹۰۱-۴۱۹۵۹۰۷ شماره: ۰۷-۴۱۹۵۹۰۷

پست الکترونیکی: ijmapr@rifr-ac.ir

بهاء: ۱۸۰۰۰ ریال

خلاصه انگلیسی مقاله های این مجله در سایت اینترنتی CABI Publishing به
آدرس زیر قرار گرفته است:
www.Cabi-Publishing.org

بسمه تعالی

راهنمای نگارش مقاله

- رعایت دستورالعمل زیر در نگارش مقاله‌های ارسالی ضروری است.
- مقاله‌های اصیل (Original) پژوهشی در یکی از زمینه‌های تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران که برای نخستین بار منتشر می‌شود جهت چاپ در مجله مورد بررسی قرار خواهند گرفت.
 - عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی، سمت و آدرس کامل نویسنده (گان) در یک صفحه جداگانه درج گردد.
 - مقاله در کاغذ A4 تحت نرم‌افزار WORD، فونت لوتوس، سایز ۱۲، با حاشیه ۳ سانتیمتر از چهار طرف تایپ و در ۳ نسخه همراه با دیسکت یا از طریق پست الکترونیک ارسال شود.
 - فاصله بین خطوط دو برابر در نظر گرفته شود.
 - تا حد امکان از بکاربردن کلمات و اصطلاحات خارجی خودداری و در صورت نیاز با قید شماره به صورت پاورقی ارائه شود.
 - جداول و اشکال باید دارای عنوان گویا بوده و هرگز به صورت دیگری در مقاله تکرار نشوند. ذکر منبع، واحد و مقیاس برای آنها ضروری است، عنوان جداول در بالا و عنوان اشکال در پایین ارائه می‌شوند. جداول و اشکال در صفحات مستقل و در انتهای مقاله ارائه شوند.
 - نامهای علمی لاتینی به صورت ایتالیک تایپ شوند.

روش تدوین

- عنوان مقاله: باید مختصر، گویا و بیانگر محتوی مقاله باشد.
 - چکیده: مجموعه فشرده‌ای (حداکثر ۲۵۰ کلمه) از مقاله شامل تشریح مسئله، روش کار و نتایج بدست آمده است. از بکاربردن نامهای خلاصه شده و ارائه منبع، جدول و شکل در چکیده پرهیز شود.
 - واژه‌های کلیدی: حداکثر ۶ واژه درباره موضوع مقاله ارائه شود.
 - مقدمه: شرحی بر موضوع مورد بررسی شامل اهمیت، فرضیه، هدف و پیشینه تحقیق است.
 - مواد و روشها: شامل مواد و وسایل بکاررفته، مشخصات منطقه مورد مطالعه، شیوه اجرای پژوهش، طرح آماری، روشهای شناسایی و تجزیه داده‌هاست.
 - نتایج: در این بخش تمامی یافته‌های کمی و کیفی با استفاده از جدول و شکل ارائه می‌گردند. از بحث و مقایسه با یافته‌های سایر تحقیقات اکیداً خودداری شود.
 - بحث: شامل تحلیل و تفسیر یافته‌ها و مقایسه با نتایج سایر تحقیقات است. نقصها و پیشنهادها می‌توانند در صورت نیاز در این بخش ارائه شوند.
 - سپاسگزاری: در صورت نیاز از کلیه افراد و سازمانهای حمایت کننده تحقیق، تشکر گردد.
 - منابع مورد استفاده:
- فقط منابع استفاده شده در متن قید شوند. ابتدا منابع فارسی و سپس منابع خارجی ارائه شوند.
 - منابع به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی نویسنده مرتب و به صورت پیوسته شماره‌گذاری شوند.

- ارائه منبع در متن تنها با ذکر نام خانوادگی نویسنده و سال انتشار منبع صورت می‌گیرد. در منابع با بیشتر از دو نویسنده، نام نویسنده اول و کلمه «همکاران» یا «et al.» نوشته شود.
- در صورتی که مقاله‌های منفرد و مشترک از یک نگارنده ارائه شوند، ابتدا مقاله‌های منفرد و سپس مقاله‌های مشترک به ترتیب حروف الفبای نام سایر نویسندگان مرتب شوند.
- چنانچه نویسنده (گان) چند مقاله مشابه باشند، منابع برحسب سال انتشار از قدیم به جدید تنظیم شوند.
- از ذکر واژه‌های «و همکاران» یا «et al.» در فهرست منابع خودداری شود.

روش آرایه منبع

۱- مقاله: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده اول، و نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان مقاله. نام کامل مجله، شماره جلد (شماره سری): شماره صفحات اول و آخر
 مثال: سلاجقه، ع.، جعفری، م. و سرمدیان، ف.، ۱۳۸۱. مطالعه خاکشناسی منطقه طالقان با روش ژئومورفولوژی. مجله منابع طبیعی ایران، ۵۵(۲): ۱۴۳-۱۲۳.

Wayne, P.M., Waering, P. and Bazzaz, F.A., 1993. Birch seedling responses to daily time courses of light in enyperimental forest gaps and shadehouses. *Journal of Ecology*, 74(5): 1500-1515.

۲- کتاب: نام خانوادگی، حرف اول نام، نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان کامل کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
 مثال: طبایی عقدایی، س.ر. و جعفری مفیدآبادی، ع.، ۱۳۷۹. مقدمه‌ای بر اصلاح درختان جنگلی. انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، تهران، ۱۴۹ صفحه.

Jalili, A. and Jamzad, Z., 1999. Red Data Book of Iran. A Preliminary Survey of Endemic, Rare and Enudaugered Plants species in Iran. *Research Institute of Forests and Rangelands (RIFR) Publication*, Tehran, 750 p.

۳- کتاب یا مجموعه مقاله‌ای که هر فصل یا مقاله آن توسط یک یا چند نویسنده نوشته شده باشد: ارائه نام نویسنده (گان) فصل یا مقاله مطابق دستورالعمل بند ۲ (کتاب)، سال. عنوان فصل یا مقاله، صفحات اول و آخر. در (In): نام خانوادگی، حرف اول نام مؤلف اصلی کتاب، (eds. یا ed.). عنوان کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
 مثال:

Agestam, E., 1995. Natural regeneration of beech in Sweden Some results from a field trial. 117-124. In: Madsen. F., (ed.). *Genetics and Silviculture of Beech. Forskingscentret for Skov & Landskab*. 272 p.

خلاصه انگلیسی (Abstract): می‌تواند معادل چکیده فارسی و یا بیشتر از آن و شامل عنوان مقاله، نام خانوادگی، حرف اول نام، سمت و آدرس نویسنده (گان) و واژه‌های کلیدی حداکثر ۶ کلمه (Key words) بوده و در یک صفحه جداگانه ارائه شود.

* جزئیات کاملتر روش نگارش در سایت اینترنتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع www.rifr.ac.ir قابل دسترس است.

گیاهان دارویی استان کرمان

سیروس صابر آملی^۱، احمد ناصری^۲، غلامحسین رحمانی^۳ و عهدیه کالیراد^۴

چکیده

گیاهان دارویی استان کرمان با هدف تعیین توان بالقوه و بالفعل استان جمع‌آوری و شناسایی گردید تا اطلاعات و زمینه لازم جهت انجام بررسیهای دیگر و برنامه‌ریزیهای اجرایی فراهم گردد. با استفاده از نقشه‌های اقلیم، دما، بارندگی، تبخیر، توپوگرافی، موقعیت شهری و آبادیها و پیمایشهای میدانی در رویشگاههای گیاهان دارویی این نمونه‌ها جمع‌آوری شد. اطلاعات رویشگاهی گیاهان در فرمهای مربوط ثبت گردید. گونه‌های گیاهی پس از آماده‌سازی هرباریومی شناسایی شدند. تعداد ۲۸۵ گونه گیاه دارویی از ۲۰۰ جنس و ۷۱ تیره شناسایی گردید. ۷۲٪ گونه‌ها با فرم رویشی علفی و ۱۱/۳٪ بوته‌ها نیمه خشبی می‌باشند. بیشترین پراکنش گیاهان در ارتفاع ۲۵۰۰-۱۵۰۰ متر از سطح دریا می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: گیاهان دارویی، جمع‌آوری، شناسایی، استان کرمان.

۱- عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان.

E-mail: S_Saber_Amoli @ Yahoo. com

۲- عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان.

۳- عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان.

۴- کارشناس ارشد پژوهشی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع.

مقدمه

از زمانهای بسیار دور جهت درمان بیماریها به گیاهان دارویی متوسل شده بودند و ایجاد علم پزشکی با مصرف گیاهان دارویی همراه بوده است. در پی پیشرفت علوم استفاده از داروهایی که منشاء صنعتی دارند و اختصاصاً در آزمایشگاهها تهیه می‌شوند مرسوم گشت که این به دلیل اثرات قاطع آنها در درمان بیماریها بوده است. با این وجود چون با مصرف بعضی از این داروها زیانهایی به بدن می‌رسد و عوارض جانبی متعددی را سبب خواهد شد، در سالهای اخیر توجه خاصی به اهمیت گیاهان دارویی جهت درمان بیماریها شده است. در ایران گیاهان دارویی توسط عطاریها بدست مردم می‌رسد و یا در بسته‌بندیهای مدرن که از طریق شرکتهای مختلف تهیه و بدون نوشتن و مشخص کردن نام علمی گیاه و منشاء تهیه محصولات در فروشگاهها به فروش می‌رسد که از ارزش آنها کاسته می‌شود و همین امر باعث ایراداتی به طب سنتی و گیاه درمانی شده است. در نتیجه ضروری می‌باشد که در زمینه گیاهان دارویی تحقیقات به‌صورت علمی صورت گیرد تا ابهامات و ایرادات ذکر شده از این قبیل برطرف شده و استفاده از گیاهان دارویی از حالت سنتی و قدیمی به شکل تخصصی و استاندارد در آید.

محققان محدودی مانند علی زرگری در کتاب گیاهان دارویی (۶) و حسین میرحیدر در کتاب معارف گیاهی (۱۱) به بعضی گیاهان دارویی استان کرمان و خواص درمانی و مواد مؤثر آنها اشاره کرده‌اند ولی به مصارف سنتی و محلی مورد استفاده در استان کرمان به‌طور ویژه پرداخته نشده است. در مجموع سابقه تحقیق در زمینه گیاهان دارویی و مصارف سنتی آنها در مناطق مختلف استان کرمان موجود نمی‌باشد.

از اهداف این تحقیق شناسایی دقیق گیاهان دارویی و محل پراکنش آنها و ایجاد اطلاعات زمینه‌ای در تحقیقات کشت و اهلی کردن گیاهان دارویی و بررسی مواد مؤثر آنها می‌باشد، تا بدین‌وسیله امکان کشت انبوه گیاهان فراهم شده و در نتیجه خاستگاه

طبیعی گیاهان حفظ و تقویت گردد. گیاهان و اطلاعات درمانی مربوط به آنها زمینه‌های تحقیقاتی طرح بررسی فیتوشیمیایی و تأثیرات بالینی در درمان بیماران برای ساخت داروهای گیاهی می‌باشند که از اهداف نهایی تحقیق می‌باشد.

استان کرمان در پهنه‌ای به مساحت ۱۷۱۹۹۳ کیلومتر مربع (اندکی بیش از ۱۱ درصد مساحت کل کشور) از لحاظ پهنای حداکثر در بخش شمالی ۴۸۰ کیلومتر و حداقل در بخش جنوبی ۸۰ کیلومتر می‌باشد. طول استان برابر ۶۶۰ کیلومتر تخمین زده می‌شود. از طرف شمال با استانهای خراسان و یزد، از سمت جنوب با استان هرمزگان، از شرق با سیستان و بلوچستان و از جهت غرب با استان فارس همسایه می‌باشد. از نقطه نظر مختصات جغرافیایی این استان بین ۲۵ درجه ۵۵ دقیقه تا ۳۳ درجه عرض شمالی و ۵۳ درجه و ۲۶ دقیقه تا ۵۹ درجه و ۲۹ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ قرار گرفته است.

سطح بسیار وسیعی از استان کوهستانی بوده و رشته کوههای جبال بارز در مرکز استان آن را به چهار بخش کویری، شرقی - کویر لوت (بم و شهداد)، غربی - کویر سیرجان (سیرجان)، شمالی - کویر بافق (کرمان و رفسنجان) و جنوبی - هامون جازموریان (کهنوج)، تقسیم می‌نماید.

استان کرمان به صورت فلات مرتفعی است که ارتفاع متوسط دشتهای داخل آن به حدود ۱۵۰۰ متر می‌رسد ارتفاع حوزه دشت سیرجان ۱۷۴۳ متر، حوزه شهر بابک ۱۸۰۰ متر، رفسنجان ۱۴۶۹ متر، کرمان ۱۷۴۱ متر، زرنند ۱۶۵۵ متر و بافت ۲۵۰۰ متر، نسبت به سطح دریا می‌باشد. کمترین ارتفاع از سطح دریا مربوط به دشت شهداد یعنی کویر لوت با ۳۰۰ متر و بیشترین ارتفاع مربوط به قله کوه هزار با ۴۴۱۹ متر می‌باشد. از قله مهم استان می‌توان به کوههای هزار جوپار، بهر آسمان، پلوار و لاله زار نام برد.

این استان شامل اقلیم متنوعی از لحاظ آب هوایی می‌باشد که شامل بیش از ۱۲ اقلیم اصلی و فرعی از قبیل فراخشک بیابانی، نیمه خشک و نیمه مرطوب تا مرطوب و

نیز فرا سرد، سرد معتدل و گرم می‌باشد. کمترین بارندگی به میزان ۶۰-۳۰ میلیمتر در دشت نرماشیر و شهداد و بیشترین آن ۴۰۰-۲۵۰ میلیمتر در کوههای جبال بارز است. میزان تبخیر در استان بین ۱۵۰۰ تا ۴۵۰۰ میلیمتر در سال نوسان می‌کند. از نظر جغرافیای گیاهی بیشتر پوشش گیاهی استان از نوع ایرانی-تورانی می‌باشد و در نواحی جنوبی پوشش گیاهی و عناصر رویشی آن بیشتر از نوع صحرایی-سندی (نوبیایی - سندی) می‌باشد.

مواد و روشها

جهت اجرای این تحقیق گیاهان دارویی از رویشگاههای طبیعی جمع‌آوری شده و اطلاعات صحرایی و رویشگاهی و نیز خواص درمانی از جنبه سنتی و محلی در محل جمع‌آوری نمونه در فرمهای مربوط ثبت و یادداشت گردید.

برنامه‌ریزی جهت انجام نمونه‌برداریهای گیاهی با توجه به آب و هوا، اقلیم و فصل رویش گیاهان مناطق مورد مطالعه انجام گرفت و این مقوله با استفاده از نقشه‌های موجود اقلیم، دما، بارندگی و تبخیر محقق گشت. جهت یافتن موقعیت محل مورد مطالعه و راههای منتهی به آن و نزدیکترین مناطق مسکونی و اسامی آنها از نقشه‌های توپوگرافی و نیز نقشه‌های موقعیت شهری و مناطق مسکونی و آبادیها استفاده شد.

اطلاعات رویشگاهی در فرمهای صحرایی مربوط به هر گیاه که شامل تاریخ، محل جمع‌آوری، شماره نمونه، شرایط زیستگاه، ارتفاع از سطح دریا و سایر مشخصات ثبت گردید. اطلاعات خواص درمانی و دارویی سنتی و محلی هر نمونه که با پرسش از افراد محلی و راهنما که در امر استفاده از گیاهان دارویی منطقه خود خبره بودند، جمع‌آوری شده و در فرمهای مخصوص یادداشت گردید. نامهای محلی با پرسش از مردم و نامهای فارسی با استفاده از منبع (۱۰) ثبت گردید.

نمونه‌های جمع‌آوری شده گیاهی پس از آماده‌سازی و نگهداری در هرباریوم، با استفاده از منابع فلور از قبیل فلورا ایرانیکا (Rechinger 1983-1967) فلور ایران به زبان فارسی (اسدی و همکاران، سالهای مختلف) فلور فلسطین (Zohary, 1966-1986) و سایر منابع فلور از قبیل فلور رنگی ایران، رستنی‌های ایران، خانواده چتریان در ایران، فلور عراق قهرمان) سالهای مختلف؛ مبین ۱۳۵۹؛ مظفریان، ۱۳۶۲؛ Townsend, 1968) شناسایی دقیق شد و بعد جهت تأیید نهایی به رویت متخصصان گیاه‌شناسی در مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع رسید و با بررسی کتب گیاهان دارویی از قبیل گیاهان دارویی، مفردات پزشکی و گیاهان دارویی ایران، گیاهان دارویی سنتی ایران، گیاهان دارویی و معارف گیاهی (استودلا، ۱۳۷۰؛ آئینه‌چی، ۱۳۶۵؛ امین، ۱۳۷۰؛ ثابتی، ۱۳۴۴؛ زرگری، ۱۳۶۸؛ میرحیدر، ۱۳۷۳) گیاهان دارویی غیر معمول و بیگانه نزد مردم، شناسایی و فهرست شده‌اند.

با توجه به این که اراضی استان شامل ۵۰٪ مراتع مرتفع و کوهستانی، ۳۰٪ مناطق کویری و بیابانی (کویر لوت، کویر نمک سیرجان، هامون جازموریان) و ۲۰٪ مراتع پست با پوشش گیاهی ضعیف می‌باشد، عمده بررسی و جمع‌آوری‌های گیاهان دارویی از مراتع مرتفع و کوهستانی بوده و سایر مناطق پراکنش کمتری از گیاهان دارویی را در خود جای داده‌اند.

نتایج

در این تحقیق تعداد ۲۸۵ گونه گیاه دارویی متعلق به ۲۰۰ جنس و ۷۱ تیره جمع‌آوری و شناسایی گردید و ویژگیهای هر کدام از قبیل فرم رویشی، ارتفاع از سطح دریا، نام محلی، پراکنش در استان، قسمتهای مورد استفاده و نام فارسی (استخراج از کتاب فرهنگ نامهای ایران) (مظفریان ۱۳۶۲) در جدول شماره ۱ تنظیم شده است.

جدول شماره ۱- فهرست گیاهان دارویی استان کرمان و ویژگیهای آنها

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Acanthophyllum squarrosum</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	چوبک زبر	شم شور	بوته‌های خشبی	سیرجان-گردنه چاه چاغک، بافت، سیرجان-حسین آباد	۲۵۰۰ ۱۹۰۰ ۱۷۰۰	ریشه گیاه	۱
<i>Achillea eriophora</i>	<i>Asteraceae</i>	بومادران جنوبی پرنجا سف	بومادران	بوته‌های نیمه خشبی	بافت-تخبر	۱۶۰۰	برگهاوسر شاخه‌های گلدار	۲
<i>Achillea santolina</i>	<i>Compositae</i>	بومادران	بومادرون	بوته‌های نیمه خشبی	کرمان	۱۷۴۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۳
<i>Achillea wilhelmsii</i>	<i>Asteraceae</i>	بومادران	بومادران	بوته‌های نیمه خشبی	کرمان-حسین آباد	۲۰۰۰	برگهاوسر شاخه‌های گلدار	۴
<i>Acinus graveolens</i>	<i>Labiatae</i>	شنک	ملنگو	علفی یکساله	بافت-تخبر	۲۱۰۰	میوه، دانه	۵
<i>Adiantum capillus-veneris</i>	<i>Adiantaceae</i>	پرسپاوشان	قرصه چای، سیاه لنگو	علفی چند ساله	کرمان-کوهپایه	۲۰۰۰	برگها	۶
<i>Adonis aestivalis</i>	<i>Ranunculaceae</i>	چشم قراول		علفی یکساله	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	کلیه قسمتهای گیاه	۷
<i>Agrimonia eupatoria</i>	<i>Rosaceae</i>	خاغت		علفی چند ساله	بافت-رابر	۲۶۰۰	تمام قسمتهای گیاه	۸

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Ajuga chamaecistus</i>	Labiatae	سفیدمشکک	سمسک	بوته‌های نیمه‌خسبی	بافت-خبر	۲۴۰۰	برگ‌ها و سرشاخه‌های گلدار	۹
<i>Alcea aucheri</i>	Malvaceae	ختمی جنوبی	ختمی پاکداری	علفی چند ساله	زرند-باب نیزو	۲۱۰۰	گلها	۱۰
<i>Alhaji persarum</i>	Papilionaceae	خارشتر ایرانی	خارشتر آادور	علفی چند ساله	کرمان-کوه چوپار، بم-طهرج، بافت-خبر	۱۷۸۰-۱۹۰۰	تمام قسمتهای هوایی	۱۱
<i>Alhaji pseudoalhagi</i>	Papilionaceae	خارشتر خزری	خارشتر آادور	علفی چند ساله	جیرفت-هامون جازموریان	۶۰۰	تمام قسمتهای هوایی	۱۲
<i>Alyssum linifolium</i>	Cruciferae	قدومه برگ باریک	تودرو کروپو	علفی یکساله	زرند-ده نو، جرجاشک	۲۵۴۰	دانه‌ها	۱۳
<i>Alyssum szowitzianum</i>	Cruciferae	قدومه آراتاقی	تودرو، کروپو	علفی یک ساله	زرند-پایدانا	۲۴۰۰	دانه‌ها	۱۴
<i>Ammi majus</i>	Umbelliferae			علفی چند ساله	جیرفت	۷۰۰	میوه‌ها	۱۵
<i>Amygdalus communis</i>	Rosaceae	بادام شیرین	بادام شیرین	درخت	بافت-رابر	۲۶۰۰	گل پوست میوه دانه	۱۶

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Amygdalus eburnea</i>	Rosaceae	بادام کوهی	ارچن، قونس	درختچه	بافت-خبر	۲۰۰۰	میوه صمغ	۱۷
<i>Amygdalus lycioides</i>	Rosaceae	بادام کوهی	ارچن، قونس	درختچه	کرمان-کوه جویبار	۲۵۰۰	میوه صمغ	۱۸
<i>Amygdalus scoparia</i>	Rosaceae	بادام	بادام، تلخ	درختچه	بافت-رابر	۲۲۰۰	میوه صمغ	۱۹
<i>Anabasis aphylla</i>	Chenopodiaceae	آسمانی بی برگ	الدورک	بوته‌های نیمه خشکی	راین-کوه هزار	۲۴۰۰	قسمتهای هوایی	۲۰
<i>Anagallis arvensis</i>	Primulaceae	آناگالیس		علفی یک ساله	کهنوج-حامون-جازموریان، م-ده بکری	۴۰۰-۲۴۰۰	کلیه اندامهای گیاه	۲۱
<i>Anchusa italica</i>	Boraginaceae	نوعی گاوزبان	گاوزبان صحرائی	علفی چند ساله	کرمان-حسین آباد	۲۰۰۰	گلها	۲۲

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Anethum graveolens</i>	Umbelliferae	شیرید	میخمن	علفی چند ساله	بم-ده بکری	۱۹۰۰	برگها و میوه‌ها	۲۳
<i>Arctium lappa</i>	Compositae	بابا آدم		علفی چند ساله	کرمان-قریه العرب، بافت-ترابز	۲۰۰۰-۳۶۰۰	ریشه‌ها و برگها	۲۴
<i>Artemisia aucheri</i>	Compositae	درمنه	سفیددورمون جاز	بوته‌های خشبی	کرمان-آبشار کوهاپه	۲۵۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۵
<i>Artemisia biennis</i>	Compositae	درمنه مرتفع	گزره	علفی دو ساله	کرمان-کوه جویار، راین-کوه هوار، بردسیر-کوه لاله زار	۳۴۰۰-۳۸۰۰	برگها	۲۶
<i>Artemisia persica</i>	Asteraceae	نوعی درمنه	درمنه ترکی	بوته‌های خشبی	راور-سرحند	۲۴۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۷
<i>Artemisia sieberi</i>	Compositae	درمنه کوهی	سرخ دورمون جاز	بوته‌های خشبی	کرمان-آبشار کوهاپه	۲۷۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۸
<i>Asphodelus tenuifolius</i>	Liliaceae	سفید سریش		علفی یک ساله	بم-خفج، کهنج-طامون جاز موریان	۳۷۰-۸۰۰	ریشه	۲۹
<i>Astragalus eremophyllus</i>	Papilionaceae	نوعی گون	کلیل الملک	علفی یک ساله	بافت-خنبر	۲۱۰۰	دانه‌ها	۳۰

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Astragalus fasciculifolius</i>	Papilionaceae	نوعی گون	انزروت، کنجیده، سرخ و سفید، کجول کرمانی	بوته‌های خشبی	بافت - خنبر	۲۰۰۰	صمغ مترشحه	۳۱
<i>Astragalus lateritus</i>	Papilionaceae	نوعی گون	گین، علم گین، گون چراغو	بوته‌های خشبی	جیرفت - دلفاراد، زرد - کوهبندان	۱۵۰۰-۲۰۰۰	صمغ مترشحه	۳۲
<i>Astragalus miryacanthus</i>	Papilionaceae	نوعی گون	تپه گین	بوته‌های خشبی	بردسیر - لاله زار	۲۵۰۰-۲۸۰۰	صمغ مترشحه	۳۳
<i>Astragalus ovoideus</i>	Papilionaceae	نوعی گون	مارگین	بوته‌های خشبی	جیرفت - دلفاراد، بافت - رابو، زرد - کوهبندان	۱۵۰۰-۲۰۰۰	صمغ مترشحه	۳۴
<i>Atractylis cancellata</i>	Compositae	خار چرخه		علفی یک ساله	جیرفت - سیرجان - چاه چغوک، کرمان - طاق علی	۱۶۰۰	ریشه‌ها	۳۵
<i>Berberis integerrima</i>	Berberidaceae	زرشک	زارچ	درختچه	کرمان - کوهپایه	۲۰۰۰	میوه‌ها	۳۶

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Biebersteinia multifida</i>	Geraniaceae	آدمک، بهمن سرخ	پیچ بهمن	علفی چند ساله	بافت-عشق آباد	۳۱۰۰	ریشه‌های غده‌ای	۳۷
<i>Blepharis persica</i>	Acanthaceae	خارسنبل	زیره سیاه	علفی یک ساله	جیرف-سقدر	۹۰۰	برگها و دانه‌ها	۳۸
<i>Bunium persicum</i>	Umbelliferae	زیره سیاه کرمانی	زیره سیاه	علفی چند ساله	بافت-خبررودچون	۲۴۰۰	بذر برگها و ساقه‌های جوان	۳۹
<i>Calotropis procera</i>	Asclepiadaceae	استبرق	خارک، کورک	درختچه	بم، جیرفت، کهنوج	۹۰۰-۱۷۰۰	ریشه و شیرابه حاصله	۴۰
<i>Cannabis sativa</i>	Cannabaceae	شاهدانه	کف	علفی یک ساله	کرمان	۱۷۴۰	برگها و سرشاخه‌های گلابار دانه‌ها	۴۱
<i>Capparis spinosa</i>	Capparidaceae	کور، علف مار	کور	علفی چند ساله	کرمان-کوپایه، کرمان-ماهان	۱۹۰۰-۲۱۰۰	غنیچه‌ها و ریشه‌ها	۴۲
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Cruciferae	کیسه کشیش	کیسه کشیش	علفی یکساله	کرمان-سیرج	۲۰۰۰	کلیه اندامهای گیاه	۴۳

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Cardaria draba</i>	Crucifereae	بی چیدک	موکو	علفی چند ساله	کرمان-سیرج	۲۰۰۰	برگها و سرشاخه‌های جوان	۴۴
<i>Caccinia macranthera</i>	Boraginaceae			علفی چند ساله	کرمان-کوه سیدی	۲۰۰۰	برگها	۴۵
<i>Centaurea bruguieriana</i>	Compositae	گل گندم مهاجر		علفی یک ساله	جیرفت-اسفندقه، بافت-خبرو و روچون، بم-جبال بارز، جیرفت-غارباب، کرمان	۱۶۰۰-۲۱۰۰ ۳۵۰	قسمتهای هوایی	۴۶
<i>Centaurea solstitialis</i>	Compositae	گل گندم زرد		علفی یک ساله	بم-جبال بارز	۲۲۰۰	همه قسمتهای گیاه	۴۷
<i>Centaurium pulchellum</i>	Gentianaceae	نوعی قنطاریون		علفی یک ساله	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	کلیه قسمتها هوایی	۴۸
<i>Cerasus mahaleb</i>	Rosaceae	محب آلبالو	محب آلبالو	درختچه	جیرفت-دلفاراد	۱۵۰۰	میوه و مغز دانه چوب	۴۹
<i>Cerasus vulgaris</i>	Rosaceae	ارغوان	ارغوان	درختچه	کرمان-کوه جوپار	۲۰۰۰	میوه و دمنگل	۵۰
<i>Cercis siliquastrum</i>	Caesalpiniaceae	ارغوان	ارغوان	درختچه	کرمان	۱۷۰۰	برگها و پوست ساقه	۵۱
<i>Charadnia orientalis</i>	Compositae			علفی یک ساله	جیرفت، جیرفت-مسکون	۷۰۰-۲۴۰۰	دانه‌ها	۵۲

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Chenopodium botrys</i>	Chenopodiaceae	درمنه ترکی		علفی چند ساله	کرمان-سیرج، رفسنجان-سرچشمه	۲۴۰۰-۲۸۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۵۳
<i>Chrysanthemum parthenium</i>	Compositae	بایونه گاوی		علفی چند ساله	بم-جبالبارز	۲۲۱۰۰	کلیه اندامهای هوایی	۵۴
<i>Chrysanthemum coronarium</i>	Compositae	داوودی خود روی		علفی یک ساله	سیرجان به طرف حاجی آباد	۱۸۰۰	برگ گل و پوست	۵۵
<i>Cicer arietinum</i>	Papilionaceae	نخود آبگوشی	نخود	علفی یک ساله	کرمان-ماهان، بم-دارزین-بم-جبال بارز، چیرفت-محمدآباد مسکون	۱۸۰۰	دانه‌ها	۵۶
<i>Cicer kermanense</i>	Papilionaceae	نخود کرمانی	نخود کرهی	بوته‌های نیمه خشکی	کرمان-کوهپایه	۲۸۰۰	دانه‌ها، میوه‌ها	۵۷
<i>Cichorium pumilium</i>	Compositae	کاسنی پاکوتاه	کاسنی	علفی چند ساله	بافت بزنجان	۲۳۰۰	ریشه گیاه	۵۸
<i>Cirsium arvense</i>	Compositae	کنگر صحرائی	کنگر	علفی چند ساله	برودسیر-لاله زار	۳۰۰۰	ریشه	۵۹
<i>Citrullus colocynthis</i>	Cucurbitaceae	هندوانه ابوجهل	حنظل	علفی چند ساله	بم-نصرت آباد، کهنوج-هامون جازموریان، بین سیرجان و حاجی آباد	۴۰۰-۱۲۵۰	میوه‌ها	۶۰

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Clematis ispanhica</i>	Ranunculaceae	کلما تیس اصفهانی	چسپاکو	درختچه ای کوچک	کرمان-آبشار کوهپایه	۲۵۰۰	قسمتهای هوایی گیاه	۶۱
<i>Cnicus benedictus</i>	Compositae	خار مقدس		علفی چند ساله	کرمان	۱۷۴۰	برگ گل و ساقه برگدار	۶۲
<i>Colutea persica</i>	Papilionaceae	دغدغک	درخت خه	درختچه ای کوچک	بافت-تلیخه چال کوه شاه	۳۳۰۰	الیاف شاخه های جوان	۶۳
<i>Corum carvi</i>	Umbelliferae	زیره سیاه اروپایی		علفی یک ساله	بردسیر-لاله زار	۳۰۰۰	میوه ها	۶۴
<i>Conium maculatum</i>	Umbelliferae	شوکران		علفی چند ساله	راین-کوه هزاره بم-ده بگری ، کرمان-سیرج، بردسیر-لاله زار	۱۹۰۰-۳۸۰۰	میوه ها و برگها	۶۵
<i>Convolvulus arvensis</i>	Convolvulaceae	پیچک صحرائی		علفی چند ساله	کرمان-چهارفرسخ	۹۰۰	برگها، گلهها، دانه ها و ریشه ها	۶۶
<i>Coriandrum sativum</i>	Umbelliferae	گشنیز	گشنیز	علفی یک ساله	کرمان	۲۰۰۰	میوه ها و برگها	۶۷
<i>Cotoneaster kotschyi</i>	Rosaceae	شیرخشت کرمانی	سیاه چو	بوته های خشبی	بافت-هنزا	۳۲۰۰	میوه	۶۸

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Cotoneaster persicus</i>	Rosaceae	شیر خنشت	سیاه چو	درختچه ای کوچک	بافت سنبل	۳۲۰۰	میوه	۶۹
<i>Crataegus atrosanguinea</i>	Rosaceae	ولیک	کل کوهی	درختی	کرمان-سیرج کل کوهی	۲۳۰۰	میوه	۷۰
<i>Crataegus azarolius</i>	Rosaceae	ولیک	کل کوهی	درختی	بم-حده بکری	۲۱۰۰	میوه	۷۱
<i>Crataegus pontica</i>	Rosaceae	ولیک	کل کوهی	درختی	بم-جبال بارز	۲۲۰۰	میوه	۷۲
<i>Crataegus meyeri</i>	Rosaceae	ولیک	کل کوهی	درختی	بم-جبال بارز ده بکری	۲۱۰۰	میوه	۷۳
<i>Cressa cretica</i>	Convolvulaceae	علف مورچه	علف چند ساله	علفی چند ساله	کرمان، جیرفت،	۸۰۰-۱۷۰۰	کلیه اعضای گیاه	۷۴
<i>Cuminum cyminum</i>	Umbelliferae	زیره سبز	زیره سبز	علفی یک ساله	کرمان-سماهان	۱۹۰۰	میوه‌های گیاه	۷۵
<i>Cuscuta epithymum</i>	Cuscutaceae	سس آویشنی	سس آویشنی	علفی چند ساله	کرمان-کوه چوپار، بردسیر-کوه لاله‌زار	۲۹۰۰-۳۵۰۰	اعضای مختلف گیاه	۷۶
<i>Cymbopogon schoenanthus</i>	Poaceae	کاه مکی	کابو	علفی چند ساله	کرمان-کوه چوپار	۲۷۰۰	برگها و ساقه‌ها	۷۷
<i>Cynodon dactylon</i>	Poaceae	میخ	مور معمولی	علفی چند ساله	جیرفت، کرمان-سماهان، کهنوج-هامون جاز مورزیان	۷۰۰-۱۹۰۰	قسمتهای مختلف گیاه	۷۸
						۴۰۰		

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Dalbergia sissoo</i>	Papilionaceae	شیشم	جگ	درختی	فاریاب - کهنوج - جیرفت،	۷۰۰-۱۰۰۰	پوست، چوب، ریشه و برگ	۷۹
<i>Daphne mucronata</i>	Thymelaeaceae	برگ بویی زاگرسی	تربیت، ترمنگو	بوته‌های خشبی	بافت - جیرفت	۲۵۰۰ ۱۸۰۰	میوه‌ها	۸۰
<i>Daphne staphii</i>	Thymelaeaceae	برگ بویی کرمانی	تربیت ترمنگو	بوته‌های خشبی	کرمان - کوه جواری، بافت - کوه شاه	۲۹۰۰ ۲۵۰۰	میوه‌ها	۸۱
<i>Datura stramonium</i>	Solanaceae	تاتوره	تاتوره	علفی چند ساله	کرمان	۱۷۰۰	برگها و دانه‌ها	۸۲
<i>Daucus carota</i>	Umbelliferae	هویج خودروی سیاه گینه	هویج	علفی چند ساله	بروسر - قریه العرب	۲۰۰۰	ریشه میوه	۸۳
<i>Dendrostellera lessertii</i>	Thymelaeaceae	خاکشیر	گل بیدی، مخلصه	بوته‌های نیمه خشبی	شهر بابک - تزرج	۲۱۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۸۴
<i>Descurainia sophia</i>	Cruciferae	خاکشیر	خاکشبی	علفی یکساله	کرمان - سیرج	۲۰۰۰	دانه‌ها	۸۵
<i>Desmostachya bipinnata</i>	Poaceae	کرته	کرته	علفی چند ساله	نزدیک نم، کرمان	۱۷۰۰	ریشه ریزوم	۸۶
<i>Dianthus crinitus</i>	Caryophyllaceae	میخک کرکی	قرنفل	بوته‌های نیمه خشبی	کرمان - کوه سیدی، بافت - خیر، سیرجان - چاه چاقک، نم - خیال بارز	۳۵۰۰ ۱۵۰۰	دانه‌ها	۸۷

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Dianthus orientalis</i>	Caryophyllaceae	میخک شرقی	قرنفل	بوتله‌های نیمه خشبی	زرند-همسپیج	۱۸۰۰	دانه‌ها	۸۸
<i>Dorema ammoniacum</i>	Umbelliferae	و شاء	کما اشترک	علفی چند ساله	ماهان-سبینه جنون، بافت-کوه شاه	۳۱۰۰ ۲۷۰۰	صمغ مترشحه	۸۹
<i>Dorema aucheri</i>	Umbelliferae	کندل کوهی	بلهور، کما، اشترک	علفی چند ساله	بافت-عشق آباد کوه شاه	۳۱۰۰	صمغ مترشحه ساقه‌های نوزسته	۹۰
<i>Dracocephalum polychaetum</i>	Labiatae	بادرنجبویه کرمانی	مفروز، زوزورآ	بوتله‌های نیمه خشبی	بافت-حمزا، کرمان-پلوار، رابین- هزار	۳۷۰۰	برگ‌ها و سرشاخه‌های گلدار	۹۱
<i>Ducrosia anethifolia</i>	Umbelliferae	مشکک	رشکک	علفی چند ساله	بافت-بزینجان	۲۳۰۰	بذرهای گیاه	۹۲
<i>Ducrosia assadii</i>	Umbelliferae	مشکک بکرانی	رشکک	علفی چند ساله	کرمان-سماهان	۱۹۰۰	برگ‌ها و بذرها	۹۳
<i>Echium amoenum</i>	Boraginaceae	گل گاوزبان ایرانی	گاوزبان	علفی چند ساله	زرند-کوه بنان	۲۰۰۰	گلها	۹۴
<i>Ephedra strobilacea</i>	Ephedraceae	ارمک بیابانی	خیموک	درختچه ای کوچک	زرند-سسی ریز	۱۱۰۰	سرشاخه‌های جوان و میوه‌ها	۹۵

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Ephedra distachya</i>	Ephedraceae	ارمک دوردیفی	هوم	بوته‌های خشبی	بافت-سبزر	۲۲۰۰	سرشاخه‌های جوان و میوه‌ها	۹۶
<i>Ephedra intermedia</i>	Ephedraceae	ریش بز	خیمبرک	بوته‌های خشبی	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	سرشاخه‌های جوان و میوه‌ها	۹۷
<i>Ephedra pachyclada</i>	Ephedraceae	هوم، هوما	رنگ هوم نر	درختچه‌ای کوچک	بافت-خیز کهنه	۲۲۰۰	سرشاخه‌های جوان و میوه‌ها	۹۸
<i>Ephedra procera</i>	Ephedraceae	ارمک، ریش بز	علیچون	بوته‌های خشبی	زرد-داربیدخون	۲۱۵۰	سرشاخه‌های جوان و میوه‌ها	۹۹
<i>Epilobium angustifolium</i>	Onagraceae	بید علفی غاری		علفی چند ساله	کرمان-سماهان، بافت-کوه شاه	۳۰۰۰ ۱۹۰۰	برگها، ریشه	۱۰۰
<i>Epilobium hirsutum</i>	Onagraceae	بید-علفی کرکی		علفی چند ساله	کرمان-سیرج	۲۰۰۰	برگها، ریشه‌ها	۱۰۱
<i>Eremurus begeriana</i>	Liliaceae	نوعی سریش	هوریشو، سریشو	علفی چند ساله	کرمان-چوپاره، بردسیر-لاله زادبافت-تراپ، راین-هزاره، بم-دهبگری	۳۷۰۰ ۲۱۰۰	ریشه‌ها	۱۰۲

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Eremurus kopeitdaghensis</i>	Liliaceae	سریش خراسانی	هوریشوسریشو	علفی چند ساله	سیرجان-خانه سرخ	۳۰۰۰-	ریشه‌ها	۱۰۳
<i>Eremurus persicus</i>	Liliaceae	سریش ایرانی	هوریشوسریشو	علفی چند ساله	بم-ده بگری، سیرجان-خانه سرخ، بردسیر-لاله زار	۳۰۰۰-	برگهای تازه و ریشه‌ها	۱۰۴
<i>Erodium cicutarium</i>	Geraniaceae	سوزن چویان	سوزن کلاخو	علفی یکساله	کرمان-کوهپایه	۲۱۰۰	دانه و کلیه اعضای هوایی	۱۰۵
<i>Eruca sativa</i>	Cruciferae	منداب	مندو	علفی یک ساله	کرمان-شهداد	۱۹۰۰	قسمتهای مختلف گیاه	۱۰۶
<i>Euphorbia buhsei</i>	Euphorbiaceae	فرقیون، گردنه بشم	شیرینگ، شیرسگ	بوته‌های نیمه خشکی	بافت-حجر، گوزن	۱۹۰۰	برگهای تازه	۱۰۷
<i>Euphorbia helioscopia</i>	Euphorbiaceae	شیرسگ	شیرینگ	علفی چند ساله	جیرفت، بم-ده بگری	۹۰۰-۲۵۰۰	ریشه دانه	۱۰۸
<i>Euphorbia peplus</i>	Euphorbiaceae	علف زگیل	شیرینگ	علفی چند ساله	کرمان-چهارفرسخ، بم	۹۰۰-۱۷۰۰	کلیه اعضای گیاه	۱۰۹
<i>Euphorbia turcomanica</i>	Euphorbiaceae	فرقیون ترکمنی	شیرینگ	علفی یکساله	زرنند کوهبنان	۲۲۵۰	کلیه اعضای گیاه	۱۱۰

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Faba vulgaris</i>	Papilionaceae	باقلا	باقلا	علفی یک ساله	بم-دارزین	۱۳۳۰	گل، سرشاخه‌های گلدار، میوه و دانه	۱۱۱
<i>Fagonia bruguieri</i>	Zygophyllaceae	اسفند رومی بنفش	اسفند رومی بنفش	علفی یک ساله تا دو ساله	بم-جبالبارز، بم-طهرج، کرمان-شهاداد، بم-نصرت آباد	۱۴۰۰-۲۰۰۰	میوه‌ها	۱۱۲
<i>Ferula assa-foetida</i>	Umbelliferae	آنگوزه	آنگوزه هنگو، پترک	علفی چند ساله	کرمان-کوهپایه ده لولو	۲۳۰۰	صمغ مترشحه	۱۱۳
<i>Ferula oopoda</i>	Umbelliferae	کمای غلاقدار	کال جاشور	علفی چند ساله	بافت-خنبر گرم	۲۴۰۰	صمغ مترشحه	۱۱۴
<i>Ferula ovina</i>	Umbelliferae	کما	آنگوزه شیرین	علفی چند ساله	بافت، زرنده-کوه بنان	۱۷۰۰-۳۰۰۰	صمغ مترشحه	۱۱۵
<i>Ferula szowitziana</i>	Umbelliferae	کمای بیابانی	کمای بیابانی	علفی چند ساله	سیرجان-گردنه چاه چاغک، بین کرمان و یزد	۱۶۵۰-۱۷۰۰	صمغ مترشحه	۱۱۶
<i>Ferulago angulata</i>	Umbelliferae	چوبل سه پاره	چوبل سه پاره	علفی چند ساله	کرمان-سیرج	۲۴۰۰	برگهای نازک و تازه	۱۱۷
<i>Foeniculum vulgare</i>	Umbelliferae	رازیانه	رازیانه	علفی چند ساله	بم-ده بگری	۱۹۰۰	میوه‌ها	۱۱۸
<i>Fortuynia garcini</i>	Cruciferae	شب‌بوی بیابانی گرمسیری	مخلصه	بوته‌های خشبی	بافت-خنبر	۱۷۰۰	برگها و گلها	۱۱۹

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Fumaria indica</i>	Fumariaceae	شاهتره هندی	شاهتره	علفی یک ساله	کرمان-حسین آباد	۲۰۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۲۰
<i>Fumaria parviflora</i>	Fumariaceae	شاهتره	شاهتره	علفی یک ساله	کرمان-حسین آباد	۲۰۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۲۱
<i>Fumaria vaillantii</i>	Fumariaceae	شاهتره ایرانی	شاهتره	علفی یکساله	کرمان-باغین، بردسیر-خانه سرخ، سپر جان-گردنه چاه چاغک	۲۳۵۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۲۲
<i>Genista tinctoria</i>	Papilionaceae	رنگین زرد			کرمان، جیرفت	۹۰۰، ۱۷۴۰	برگ، گل و دانه	۱۲۳
<i>Geranium rotundifolium</i>	Geraniaceae	سوزن چوپان برگ دایره‌ای		علفی چند ساله	کرمان-کوه چوپار، بم-حده بکری	۲۴۰۰-۲۷۰۰	غده	۱۲۴
<i>Gisekia pharnaceoides</i>	Molluginaceae			علفی یکساله	کهنوج-حامون جازموریان	۳۷۰-۴۰۰	کایه قسمتهای گیاه	۱۲۵

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Glaux maritima</i>	Primulaceae	شبهدر شور		علفی چند ساله	رفسنجان-کبوترخان، هم-تی بید	۱۶۰۰-۱۷۰۰	کلیه اعضای گیاه	۱۳۶
<i>Glycyrrhiza glabra</i>	Papilionaceae	شیرین بیان	منگی شیرین بیان	علفی چند ساله	بافت-یزنجان، بوسیر-لاله زار، کرمان-سهاان	۲۶۰۰- ۳۳۰۰۰ ۱۹۰۰	ریشه یا ریزوم	۱۳۷
<i>Goldbachia laevigata</i>	Cruciferae			علفی یک ساله	سیرجان-چاه چاغک، کرمان-طاق علی	۱۷۰۰	دانه‌ها	۱۳۸
<i>Gundelia tournefortii</i>	Compositae	کنگر	کنگر وحشی	علفی چند ساله	کرمان-کوهپایه	۲۲۰۰	ساقه‌ها و برگهای کوچک و مغز ساقه	۱۳۹
<i>Haplophyllum tuberculatum</i>	Rutaceae	سدایی جزئی	گهیج	بوته‌های نیمه خشکی	کهنوج-خاراب	۶۰۰	کلیه اعضای هوایی	۱۳۰
<i>Haplophyllum robustum</i>	Rutaceae	سدایی بیابانی	سدو	علفی یک ساله و دوساله	کرمان-سهاان، جوپار	۱۹۰۰	کلیه اعضای هوایی	۱۳۱

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Herniaria hirsuta</i>	Caryophyllaceae	علف فقی کرک آلود		علفی یک ساله	کرمان-سahان	۲۰۰۰	قسمتهای مختلف گیاه	۱۳۲
<i>Hertia intermedia</i>	Asteraceae	کر قیچ	کرکیچ، کل قیچ	بوت‌های خشبی	بافت-کوه شاه	۳۲۰۰	برگها و صمغ مترشحه	۱۳۳
<i>Hordeum distichum</i>	Poaceae	جوی معمولی	جو	علفی چند ساله	کرمان	۱۹۰۰	میوه	۱۳۴
<i>Hordeum vulgare</i>	Poaceae	جو	جو	علفی چند ساله	کرمان، چیرفت، کرمان-شهاداد	۱۹۰۰	میوه	۱۳۵
<i>Hyocyanus squarrosus</i>	Solanaceae	بذر البنج خشن		علفی چند ساله	بردسیر-لاله زار	۳۰۰۰	کلیه قسمتهای گیاه	۱۳۶
<i>Hyoscyamus senecionis</i>	Solanaceae	بذر البنج خوابیده	بنگ دانه	بوت‌های نیمه خشبی	رفسنجان-سرسرچشمه	۲۸۰۰	گلها	۱۳۷
<i>Inula britannica</i>	Compositae	مصفای بریتانیایی		علفی چند ساله	بردسیر-کوه لاله زار	۳۰۰۰	قسمتهای هوایی	۱۳۸
<i>Iris germanica</i>	Iridaceae	زنبق	زنبق	علفی چند ساله	زرنده-دشت خاک، شهر بابک- جوزم	۲۲۰۰	رزوم	۱۳۹
<i>Jasminum officinale</i>	Oleaceae	یاس سفید		درخینچه	کرمان	۱۷۴۰	گلها	۱۴۰
<i>Juglans regia</i>	Juglandaceae	گردو	گردو	درختی	بافت-رابر	۳۰۰۰	برگها، میوه‌ها و پوست	۱۴۱
<i>Juniperus excelsa</i>	Cupressaceae	ارس	ارس-اورس- سپیل	درختی	زرنده-کوه‌بنان در سبل	۲۶۰۰	صمغ مترشحه از گیاه	۱۴۲

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Lactuca serriola</i>	Compositae	کاهوی خاردار	حنا	علفی چند ساله	جیرفت-محمد آباد مسکون، بم- ده بکری، کرمان-سهاهان	۱۹۰۰-۲۳۰۰	اعضای هوایی و شیرابه گیاه	۱۴۳
<i>Lamium album</i>	Labiatae	گزنه سفید	حنا	علفی چند ساله	بم-جبالبارز	۲۰۰۰	سرفشاخه‌های گلدار	۱۴۴
<i>Lathyrus sativum</i>	Papilionaceae	خار	حنا	علفی یک ساله	سیرجان-کوه نصر، کرمان	۱۹۰۰-۲۳۵۰	دانه	۱۴۵
<i>Launea acanthodes</i>	Compositae	کاهوی بیابانی	چرخه، چنر	علفی چند ساله	کرمان-کوه جویبار	۲۴۰۰	شیرابه مترشحه	۱۴۶
<i>Lawsonia inermis</i>	Lythraceae	حنا	حنا	بوت‌های خشبی	کرمان-شهداد، بم-نرماشیر	۳۰۰-۷۰۰	برگها	۱۴۷
<i>lallemanita royleana</i>	Labiatae	بالنگو	ملنگو	علفی یکساله	بافت-خیر	۲۱۰۰	میوه یادانه	۱۴۸
<i>Lens culinaris</i>	Papilionaceae	عدس	عدس	علفی یک ساله	بم-دازین	۱۲۳۰	دانه	۱۴۹
<i>Leonurus cardiaca</i>	Labiatae	دم شیر	دم شیر	علفی چند ساله	بافت-رابر	۲۶۰۰	کلیه اعضای هوایی	۱۵۰
<i>Lepidium latifolium</i>	Cruciferae	ترتیزک برگ پهن	شاهی	علفی چند ساله	بردسیر-لاله زار، کرمان- بهرامجرد	۲۳۰۰-۳۰۰۰	قسمتهای مختلف گیاه	۱۵۱
<i>Lepidium sativum</i>	Cruciferae	شاهی	شاهی	علفی یکساله	کرمان-باغین، کرمان	۱۷۴۰-۱۸۰۰	برگها و دانه‌ها	۱۵۲

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Levisicum persicum</i>	<i>Umbelliferae</i>	انجانان	کرسم	علفی چند ساله	بافت-هنزاه راین-کوه هزار	۳۲۰۰	برگها	۱۵۳
<i>Linum usitatissimum</i>	<i>Linaceae</i>	کتان	کتان	علفی یک ساله	بافت-رابر	۳۰۰۰	دانه‌ها	۱۵۴
<i>Lithospermum arvense</i>	<i>Boraginaceae</i>	سنگ دانه خود روی		علفی یک ساله	سیرجان-کوه نصر	۲۷۰۰	برگها و ریشه‌ها	۱۵۵
<i>Loranthus grewinkii</i>	<i>Loranthaceae</i>	نوعی دارویش		بوت‌های نیمه خشکی	کرمان-سه کنج	۲۰۰۰	میوه‌ها	۱۵۶
<i>Lycium barbarum</i>	<i>Solanaceae</i>	دیوخار مینایی	زیل	درختچه	کرمان-کوه جویبار	۲۱۰۰	میوه‌ها	۱۵۷
<i>Lycium depressum</i>	<i>Solanaceae</i>	دیوخوار ترکمنی	زیل	درختچه	بم-نصرت آباد، کهنوج-هامون جازموریان	۴۰۰	میوه‌ها	۱۵۸
<i>Malva microcarpa</i>	<i>Malvaceae</i>	پنبه‌ک میوه ریز	ختمی	علفی یک ساله	جیرف-اسفندقه، بم-جبالبارز	۱۵۰۰-۱۷۰۰ ۹۰۰	دانه‌ها و برگها	۱۵۹
<i>Malva neglecta</i>	<i>Malvaceae</i>	پنبه‌ک	ختمی سفید	بوت‌های نیمه خشکی	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	گلها	۱۶۰

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Marrubium anisodon</i>	Labiatae	فراسیون ناجور دندان		بوته‌های نیمه خشکی	راین-کوه هزار، کرمان-سیرج	۲۸۰۰-۲۴۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۶۱
<i>Marrubium vulgare</i>	Labiatae	گندای کوهی فراسیون		بوته‌های نیمه‌خشکی	کرمان، بندر والی آباد	۲۳۵۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۶۲
<i>Medicago sativa</i>	Papilionaceae	یونجه	یونجه	علفی چند ساله	راین-هزار، جیرفت-دلفراد، رفسنجان	۲۷۰۰	تمام قسمتهای گیاه	۱۶۳
<i>Melilotus officinalis</i>	Papilionaceae	یونجه زرد	یونجه باغی	علفی دو ساله	بردسیر-لاله زار، رفسنجان	۲۸۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۶۴
<i>Mentha longifolia</i>	Labiatae	پونه	پودنه	علفی چند ساله	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار، ریزوم	۱۶۵
<i>Nepeta ispahanica</i>	Labiatae	بوته‌های نیابانی توت سفید	زوفا	علفی یکساله	کرمان-ماهان	۱۹۰۰	برگها و سرشاخه‌ها گلدار	۱۶۶
<i>Morus alba</i>	Moraceae	توت سفید	توت سفید	درختی	کرمان	۱۷۰۰	میوه‌ها	۱۶۷
<i>Morus nigra</i>	Moraceae	شاه توت	توت سیاه	درختی	کرمان	۱۷۰۰	پوست، ریشه، برگها و میوه‌ها	۱۶۸

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Muscari comosum</i>	Liliaceae	کلاخک پری	سیرموک	علفی چند ساله	کرمان-جوپار	۲۱۰۰	ریشه خادهای	۱۶۹
<i>Myrtus communis</i>	Myrtaceae	مورد	موردانه	بوت‌های خشبی	بافت-دهسرد، جیرفت-دلنارد	۱۷۰۰-۲۰۰۰	برگها و میوه‌ها	۱۷۰
<i>Nannorhops ritchitiana</i>	Palmaceae	نخل ایرانی	داز	درختچه‌ای کوچک	کهنوج-هامون جازموریان	۴۰۰		۱۷۱
<i>Narcissus tazetta</i>	Amaryllidaceae	نرگس	نرگس	علفی چند ساله	جیرفت-محمد آباد مسکون	۲۴۰۰	پیاز	۱۷۲
<i>Nepeta bracteata</i>	Labiatae	پونه‌های برگ‌دار	زوقا	علفی یکساله	زرنده-پابدا، کرمان-سیرج-بافت-خیبر	۲۴۰۰-۲۷۰۰		۱۷۳
<i>Nepeta cataria</i>	Labiatae	نعناع گریه‌ای		علفی چند ساله	بافت-رابر	۲۶۰۰	سرشاخه‌های گلدار	۱۷۴
<i>Nepeta fissa</i>	Labiatae	پونه‌های شکافته	مخاصه	بوت‌های نیمه خشبی	کرمان-حسین آباد، راین-هزار	۲۰۰۰-۲۲۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۱۷۵
<i>Nepeta glomerulosa</i>	Labiatae	پونه‌های انبوه	بادرنج گل مورو	بوت‌های نیمه-خشبی	راور-سر-جند، ماهان، جوپار	۲۴۰۰-۳۰۰۰	تمام قسمتهای رویشی و زایشی	۱۷۶
<i>Nerium indicum</i>	Apocynaceae	کیش	گیش برگ کوچک	درختچه ای کوچک	کرمان-شهداد، بم ده بکری	۱۴۰۰	برگها	۱۷۷

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Nonnea cospica</i>	<i>Boraginaceae</i>	جشمه گریه‌ای خزری	سزکوبی، چترکوبی	علفی چند ساله	جیرفت	۹۰۰	گله‌ها و برگ‌ها	۱۷۸
<i>Nonnea persica</i>	<i>Boraginaceae</i>	چشم گریه‌ای ایرانی	سزکوبی، چترکوبی	علفی چند ساله	بردسیر-خانه سرخ، بم-جبال بازر ده بکری	۲۰۰-۲۵۸۰ ۲۱۰۰	گله‌ها و برگ‌ها	۱۷۹
<i>Ocimum basilicum</i>	<i>Labiatae</i>	ریحان	ریحون، بهار ریحون	علفی یک ساله	کرمان	۱۷۰۰	دانه و کلیه قسمتهای هوایی	۱۸۰
<i>Olea aucheri</i>	<i>Oleaceae</i>	زیتون مسقطی	زیتون	درختچه	جیرفت-اسفندقه	۲۰۰-۲۵۰۰	میوه و برگ	۱۸۱
<i>Olea europaea</i>	<i>Oleaceae</i>	زیتون خوراکی	زیتون	درختچه	کرمان-چهارفرسخ	۹۰۰-۱۷۰۰	میوه و برگ	۱۸۲
<i>Onobrychis altissima</i>	<i>Papilionaceae</i>	اسپرس	اسپرس	علفی دو ساله	راین-هزار، جیرفت-اسفندقه	۱۷۰۰-۲۷۰۰ ۱۵۰۰	دانه‌ها	۱۸۳
<i>Ononis spinosa</i>	<i>Papilionaceae</i>	خارخر		علفی چند ساله	بافت، بردسیر-کوه لاله زار	۲۵۰۰-۳۰۰۰	ریشه‌ها، برگ‌ها و گله‌ها	۱۸۴
<i>Onopordon caramicum</i>	<i>Compositae</i>	خارپنبه کرمانی	کنگر	علفی یک ساله	بم-دارزین، بردسیر-خانه سرخ	۲۱۰۰-۲۵۰۰ ۹۰۰	قسمتهای هوایی	۱۸۵
<i>Onopordon leptolepis</i>	<i>Compositae</i>	خارپنبه برگه نازک	کنگر	علفی یک ساله	بم-دارزین، جیرفت-سقدار	۱۲۰۰-۱۳۰۰	دانه‌ها و برگ‌ها	۱۸۶

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Onosma stenosphon</i>	<i>Boraginaceae</i>	زنگوله‌ای باریک	هوه چوه	علفی چند ساله	بافت-خنبر و روچون، بافت-بزنجان	۲۲۰۰-۲۳۰۰	ریشه‌ها	۱۸۷
<i>Orobancha ramosa</i>	<i>Orobanchaceae</i>	گل جالبیز		علفی چند ساله	کرمان-کوه چوپار، کرمان-طاق علی	۱۹۰۰-۲۲۰۰	قاعده ساقه یا قسمتهای هوایی	۱۸۸
<i>Orostegia persica</i>	<i>Labiatae</i>	کاسه گل	گلدلر	درختچه‌ای کوچک	بافت، خنبر، بم، جبال بارز، دهیکری	۱۷۰۰-۲۲۰۰	برگ و گل	۱۸۹
<i>Papaver dubium</i>	<i>Papaveraceae</i>	خشخاش هرز	تریاک شیطان	علفی دو ساله	بافت-خنبر	۱۹۰۰	گلها و کیسول میوه‌ها	۱۹۰
<i>Papaver rhoeas</i>	<i>Papaveraceae</i>	خشخاش زراعی	تریاک شیطان	علفی یک ساله	بم	۱۷۰۰	گلها و کیسول میوه‌ها	۱۹۱
<i>Peganum harmala</i>	<i>Zygophyllaceae</i>	امپند	دشتی	علفی چند ساله	کرمان-بندر والی آباد	۱۹۰۰	دانه‌ها	۱۹۲
<i>Pergularia tomentosa</i>	<i>Asclepiadaceae</i>	لباشیر	بوته‌های خشبی		بم-نصرت آباد، کهنوج-فاراب	۶۰۰-۱۲۵۰	کلیه قسمتهای گیاه	۱۹۳

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Periploca aphylla</i>	Asclepiadaceae	گیشدر	شحم کوهی	درختچه	بم-ده بگری، کهنوج-خاریاب	۱۲۰۰-۲۲۰۰	گلها و شیرابه مترشحه	۱۹۴
<i>Persica vulgaris</i>	Rosaceae	هلو پریز	هلو	درخت	بم-دارزین	۱۷۰۰	گل، برگ و میوه دانه	۱۹۵
<i>Petroselinum crispum</i>	Umbelliferae	جعفری	جعفری	علفی یک ساله	بم-به بگری، کرمان-سیرج، کرمان-کوه سیدی، کرمان-باغین	۱۹۰۰	برگها و میوهها	۱۹۶
<i>Raphanus raphanistrum</i>	Cruciferae			علفی یکساله	کرمان-	۱۷۴۰	ریشه	۱۹۷
<i>Phoenix dactylifera</i>	Palmaceae	خرما، نخل	خرما	درختی	بم-جیرفت، کهنوج	۱۰۰۰-۱۱۰۰	میوه، اسپات گل اذین نر و گرده گلهای نر	۱۹۸
<i>Phragmites australis</i>	Poaceae	نی	کرته	علفی چند ساله	بم-تصورت اباد، کرمان-شهاداد	۶۰۰-۱۲۵۰	ریشه و ریزوم	۱۹۹
<i>Physalis alkekengi</i>	Solanaceae	عروسک پشت پرده		علفی یک ساله	بافت-رابر	۲۱۰۰	میوهها و برگها	۲۰۰
<i>Pimpinella saxifraga</i>	Umbelliferae	جعفری کوهی صخره دری	جعفری کوهی	علفی چند ساله	جیرفت-اسفندقه	۱۵۰۰-۱۷۰۰	ریشه و سرشاخه‌های گلداز	۲۰۱

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Pistacia khinjuk</i>	Anacardiaceae	خینجوک	کسور	درختچه	کرمان-شهداد، کرمان-کوه جویار، کرمان-یاغین، جیروفت	۹۰۰-۲۷۰۰	میوه‌ها	۲۰۲
<i>Pisum sativum</i>	Papilionaceae	نخود فرنگی	نخود	علفی یک ساله	بردسیر-لاله زار	۲۶۵۰-۳۰۰۰	دانه	۲۰۳
<i>Plantago amplexicaulis</i>	Plantaginaceae	بارهنگ ساقه آغوش	تنگ بار	علفی یکساله	بم-دارزین	۱۷۰۰	دانه‌ها	۲۰۴
<i>Plantago ciliata</i>	Plantaginaceae	بارهنگ شن روی	کوچک	علفی یکساله	کرمان-شهداد، کهنوج-هامون جازموریان	۴۰۰-۶۰۰	دانه‌ها	۲۰۵
<i>Plantago lanceolata</i>	Plantaginaceae	بارهنگ نیزای	تنگ بار	علفی دو ساله	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	دانه‌ها و برگ‌ها	۲۰۶
<i>Plantago major</i>	Plantaginaceae	بارهنگ	کوچک	علفی یک ساله	بردسیر-لاله زار	۳۰۰۰	برگ‌ها، ریشه‌ها و دانه‌ها	۲۰۷
<i>Plantago ovata</i>	Plantaginaceae	بارهنگ تخم مرغی	تخم سفید	علفی یک ساله	زرد-همسیرج	۱۸۰۰	دانه‌ها	۲۰۸
<i>Plantago psyllium</i>	Plantaginaceae	بارهنگ کتانی	اسفرزه، کوچک	علفی یک ساله	بم-دارزین	۱۷۰۰	دانه‌ها	۲۰۹

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Platanus orientalis</i>	Platanaceae	چنار	چنار	درختی	بافت-خنبر	۲۱۰۰	میوه، برگ، ریشه و پوست درخت	۲۱۰
<i>Populus alba</i>	Salicaceae	سپیدار	سپیدار	درختی	بافت-رابر	۲۸۰۰	برگها و پوست	۲۱۱
<i>Primula capitellata</i>	Primulaceae	پامیچال یخچالی		علفی یک ساله	کرمان-چوپار، بافت کوه شاه راین- کوه هراز	۳۴۰۰-۳۷۰۰	ریشه و برگها	۲۱۲
<i>Prosopis cineraria</i>	Mimosaceae	کهور	کهور آزار	درختی	بم-ترماشیر، جیرفت، شهداد	۹۰۰، ۱۰۰۰	پوست تنه و میوهها	۲۱۳
<i>Psammogeton stocksii</i>	Umbelliferae			علفی چند ساله	بافت-خنبر، جیرفت-اسفندقه	۱۷۰۰، ۲۳۰۰ ۱۵۰۰-	میوهها و برگها	۲۱۴
<i>Pyrus communis</i>	Rosaceae	گلابی	گلابی	درخت	کرمان-کوه چوپار	۲۰۰۰	برگ، پوست و میوه	۲۱۵
<i>Ranunculus arvensis</i>	Ranunculaceae	الاله		علفی یک ساله	زرنند-جیرجافک	۲۲۵۰	گلها	۲۱۶
<i>Ranunculus muricatus</i>	Ranunculaceae	آله سنگ پایی		علفی چند ساله	زرنند-جیرجافک	۲۲۵۰	گلها	۲۱۷
<i>Rhamnus prostrata</i>	Rhamnaceae	سیاه تنگرس گسترده	تیتو ماری	بوته‌های خشبی	کرمان-کوه چوپار، سیرجان-کوه نصر	۲۹۰۰-۳۹۰۰	میوهها	۲۱۸

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Rhamnus persica</i>	Rhamnaceae	سیاه تنگرس فارسی	تیبو ماری	درختچه	م-ده بکری، م-حارزین	۱۸۳۰	میوه‌ها	۲۱۹
<i>Rhazya stricta</i>	Apocynaceae	گیش برگ	گیش	بوته‌های خشبی	کهنوج-حامون-جازموریان، م- چبال بارز، م-نرماشیر	۴۰۰-۲۰۰۰	برگها	۲۲۰
<i>Rheum ribes</i>	Polygonaceae	ریواس	ریواج	علفی چند ساله	کرمان-حسین آباد	۲۰۰۰	دمبرگها و ساقه‌های نورسته	۲۲۱
<i>Ricinus communis</i>	Euphorbiaceae	کرچک	کتون	علفی چند ساله	م، جیرفت	۹۰۰-۱۷۰۰	دانه‌ها	۲۲۲
<i>Rosa canina</i>	Rosaceae	نسترن وحشی	کوریک	درختچه‌ای کوچک	کرمان-چارفرسخ	۹۰۰	گل و میوه	۲۲۳
<i>Rosa damascena</i>	Rosaceae	گل محمدی	گل محمدی	درختچه ای کوچک	بردسیر-لااله زار	۲۵۰۰	گل	۲۲۴
<i>Rosa moschata</i>	Rosaceae	نسترن شیرازی	کوریک	درختچه ای کوچک	کرمان	۱۷۴۰	گل	۲۲۵
<i>Rubia albicaulis</i>	Rubiaceae	روناس ساقه سفید	روناسک	بوته‌های خشبی	کرمان بندر والی آباد	۱۹۰۰	میوه‌ها	۲۲۶

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Rubia tinctorum</i>	Rubiaceae	روناس	روناس	علفی چند ساله	زرنند کوهبنان	۱۹۰۰	ریشه‌ها	۲۲۷
<i>Rubus caesius</i>	Rosaceae	تمشک کبود	سقدار	بوته‌های خشبی	کرمان-چهارفرسخ	۹۰۰	برگ، جوانه گل، میوه، پوست و ریشه	۲۲۸
<i>Rumex crispus</i>	Polygonaceae	ترشک موج	ترشک موج	علفی چند ساله	بردسیر-لاله زار	۳۰۰۰	ریشه	۲۲۹
<i>Rumex vesicarius</i>	Polygonaceae	ترشک بادکنکی	ترشک	علفی چند ساله	کرمان-کوه سیدی، کرمان-شهباد، کهنوج-هامون جازموریان، جیرفت-به طرف جبالبارز	۴۰۰-۲۰۰۰	قسمتهای مختلف گیاه	۲۳۰
<i>Sageretia thea</i>	Rhamnaceae	بسنل	توت لنگو	درختچه	جیرفت-لفقارده، جیرفت-اسفندقه	۱۵۰۰-۱۷۰۰	میوه‌ها	۲۳۱
<i>Salvia compressa</i>	Labiatae	مریم گلی گرمسیری	مورپورزو	بوته‌های خشبی	کهنوج-فاراب	۱۰۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۳۲
<i>Salvia macrosiphon</i>	Labiatae	مریم گلی لوله‌ای	مورشک	علفی چند ساله	سیرجان-چاغک، راین-کوه هراز، بردسیر-لاله زار	۱۸۰۰-۲۷۰۰	دانه‌ها	۲۳۳

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Salvia mirzayanii</i>	Labiatae	مریم گلی کارواندری	موربورزو	بوته‌های نیمه خشبی	بافت - ابراهیم آباد رزوه	۱۵۷۰	برگها و سرشاخه‌ها	۲۳۴
<i>Salvia sclarea</i>	Labiatae	مریم گلی	مورشک	علفی چند ساله	راین-کوه هزار، بافت-رابر، سیرجان-گرونه چاه چاغک	۱۷۰۰-۲۶۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدان	۲۳۵
<i>Samolus valerandi</i>	Primulaceae	علف جوربازی		علفی چند ساله	بم-جیبالبارز	۲۱۰۰	کلیه اعضای گیاه	۲۳۶
<i>Sanguisorba minor</i>	Rosaceae	توت رویه	فیطران	علفی چند ساله	کرمان-سینج، جیرفت-مسکون	۲۳۰۰-۲۴۶۰	برگها و سرشاخه‌های گلدان	۲۳۷
<i>Scabiosa candollei</i>	Dipsacaceae	طوسک کرمانی	سر بنفشه تلخ	علفی چند ساله	بم-جیبال بارز، کرمان-سماهان، بافت-خنجر	۱۴۰۰-۳۰۰۰	گلها	۲۳۸
<i>Scabiosa flavida</i>	Dipsacaceae	طوسک بهبهانی	سر بنفشه تلخ	علفی یکساله	کرمان-جوپار، بافت-خنجر	۱۵۰۰-۲۰۰۰	گلها	۲۳۹
<i>Scabiosa olivieri</i>	Dipsacaceae	طوسک صحرائی	سر بنفشه تلخ	علفی یک ساله	بافت-خنجر	۲۲۰۰	گلها	۲۴۰
<i>Scariola orientalis</i>	Compositae	نوعی چرخه	چتر، چرخه	علفی چند ساله	کرمان-سه کتج پلوار	۲۵۰۰	شیرابه منز شمه	۲۴۱

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Scorzonera mucida</i>	Compositae	شنگ اسپی کچی	ریش بز اسپنگ	علفی چند ساله	رفسنجان-سرچشمه، کرمان- سیرج	۲۸۰۰	غده گیاه و برگهای نورسته	۲۴۲
<i>Scrophularia scopolii</i>	Scrophulariaceae	گل میمونی قققازی	مخلصه	بوته‌های نیمه خشبی	سیرجان-چاه چاغک، سیرجان به طرف حاجی آباد	۲۶۰۰۰	میوه‌ها	۲۴۳
<i>Sesamum indicum</i>	Pedaliaceae	کنجد	کنجد	علفی یک ساله	بم، جیرفت، کهنوج	۴۰۰-۱۲۰۰	دانه	۲۴۴
<i>Setaria italica</i>	Poaceae	ارزنی ایتالیایی	گارس	علفی چند ساله	کرمان	۱۷۴۰	میوه‌ها	۲۴۵
<i>Sisymbrium irio</i>	Cruciferae	خاکشیر لندنی	خاکشی	علفی یکساله	نزدیک بم، کرمان-باغین، جیرفت	۹۰۰-۱۹۰۰	دانه‌ها	۲۴۶
<i>Sonchus asper</i>	Compositae	شیر تیغک		علفی دو ساله	جیرفت-اسفندقه، کرمان	۹۰۰-۱۷۰۰	کلیه اندامها و شیرابه حاصله	۲۴۷
<i>Sonchus oleraceus</i>	Compositae	شیر تیغک معمولی		علفی دو ساله	بم-ده بکری	۱۷۰۰-۲۷۰۰	کلیه اندامها و شیرابه حاصله	۲۴۸

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	نام رویشی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Sophora aleupecurooides</i>	<i>Papilionaceae</i>	تلخه بیان	تلخه	بوته‌های نیمه خشکی	کرمان-کوه جویبار	۱۹۰۰	برگها، دانه و ریشه	۲۴۹	
<i>Sophora mollis</i>	<i>Papilionaceae</i>	تلخ بیان باغی	تلخه	بوته‌های خشکی	بافت-خیزر	۲۲۰۰	ریشه‌ها، دانه و برگ	۲۵۰	
<i>Sophora pachycarpa</i>	<i>Papilionaceae</i>	تلخ بیان نیابانی	تلخه	بوته‌های نیمه خشکی	کرمان-کوه جویبار، کرمان	۱۴۵۰-۲۰۰۰	ریشه و دانه‌ها	۲۵۱	
<i>Sorghum halepense</i>	<i>Poaceae</i>	چابیر	گارس	علفی چند ساله	جیرفت، کرمان	۱۸۲۰-۲۰۰۰ ۷۰۰	دانه‌ها	۲۵۲	
<i>Stachys inflata</i>	<i>Labiatae</i>	سنبله‌ای ارغوانی	گل مورشک	بوته‌های نیمه خشکی	بافت-بزنجان	۲۳۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۵۳	
<i>Syringa persica</i>	<i>Oleaceae</i>	یاس برفش ایرانی	کورگر	بوته‌های خشکی	بم	۱۷۰۰	پوست، ساقه و میوه	۲۵۴	
<i>Tamarix aphylla</i>	<i>Tamaricaceae</i>	شاه گز	گل کیسک	درختچه	شهداد-تکاب	۴۰۰	شیرابه قندی مترشحه	۲۵۶	
<i>Tamarix leptopetala</i>	<i>Tamaricaceae</i>	گز گل کوچک	گل کیسک	بوته‌های چوبی	شهداد-تکاب	۴۰۰	شیرابه قندی مترشحه	۲۵۷	
<i>Tanacetum parthenium</i>	<i>Compositae</i>	بابونه گاوی	انار	علفی چند ساله	جیرفت-محمد آباد مسکون	۱۶۰۰-۳۰۰۰	کلیه اندامهای هوایی	۲۵۸	
<i>Tecomella undulata</i>	<i>Bignoniaceae</i>	انار شیطان	انار، گلپرک، انار شیطون	درختی	جیرفت-دانقار، بم-جبال بارز	۱۵۰۰-۲۲۰۰	پوست شاخه‌ها	۲۵۹	

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Teucrium polium</i>	Labiatae	مریم نخودی	کلپوره	بوته‌های نیمه خشکی	کرمان-جویبار	۲۱۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۶۰
<i>Teucrium scordium</i>	Labiatae	مریم گلی کاروانداری		علفی چندساله	کرمان-کوهپایه	۳۰۰۰	سرشاخه گلدار	۲۶۱
<i>Thalictrum minus</i>	Ranunculaceae	برگ سدایی		علفی چند ساله	بافت-خنبر، بافت-رابر	۲۳۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۶۲
<i>Thlaspi perfoliatum</i>	Cruciferae	کیسه چوپان ساقه محصور		علفی یک ساله	بم-ده بکری	۲۴۰۰	دانه‌ها	۲۶۳
<i>Thymus fedtschenkoi</i>	Labiatae	آویشن قره باغی	ازگن	بوته‌های نیمه خشکی	بردمسیر-لاله زار	۳۰۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۶۴
<i>Trachyspermum copiticum</i>	Umbelliferae	بادیان رومی	کسبرک	علفی یک ساله	کرمان-باغین	۱۸۰۰	میوه‌ها	۲۶۵
<i>Tribulus terrestris</i>	Zygophyllaceae	خارخسک	خارخرسک	علفی یک ساله	کرمان-کوهپایه، کهنوج-هامون جاسموریان، بم-جیبال بارز	۴۰۰-۲۳۰۰	میوه‌ها	۲۶۶

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Trichodesma africanum</i>	Boraginaceae	فانوس آبی آفریقایی	گاوزیان کوهی	علفی چند ساله	بم-نصرت آباد	۱۲۵۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۶۷
<i>Trichodesma stocksii</i>	Boraginaceae	فانوس آبی بلوچستانی	گاوزیان کوهی	بوته‌های نیمه خشکی	کهنوج-خاریاب	۸۰۰	برگها و سرشاخه‌های گلدار	۲۶۸
<i>Trifolium pratense</i>	Papilionaceae	شیدر قرمز		علفی چند ساله	کرمان-چهار فرسخ، بم-ده بکری ، بردسیر-لاله زار	۲۸۰۰-۴۰۰۰ -۲۷۰۰ ، ۱۷۰۰	دانه	۲۶۹
<i>Triticum aestivum</i>	Poaceae	گندم	گندم	علفی یک ساله	بم-جبال بارز، جیرفت، کرمان	۱۷۰۰-۱۹۰۰ ۹۰۰-	میوه‌ها	۲۷۰
<i>Trigonella foenum-graecum</i>	Papilionaceae	شنبلیله	شنبلیله	علفی یک ساله	کرمان	۱۷۴۰	دانه‌ها و برگها	۲۷۱
<i>Urtica urens</i>	Urticaceae	گرنه سگ	سوزناکو	علفی چند ساله	بافت-حشیش آباد، کوه شاه	۳۱۰۰	برگهای تازه	۲۷۲
<i>Verbena officinalis</i>	Verbenaceae	شاه پسند		بوته‌های نیمه خشکی	کرمان-شهداد، کهنوج-شاه آباد	۴۰۰-۶۰۰	برگها یا کلیه اندامهای گیاه	۲۷۳

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا m	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Veronica anagalis-aquatica</i>	Scrophulariaceae	سبزاب آبی	ماشک	علفی چند ساله	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	برگهای تازه و سرشاخه‌های گلدار	۲۷۴
<i>Vicia angustifolia</i>	Papilionaceae	ماشک برگ باریک	ماشک برگ باریک	علفی یک ساله	بم-دازرین	۱۲۳۰	دانه‌ها	۲۷۵
<i>Vicia sativa</i>	Papilionaceae	ماشک	ماش	علفی یک ساله	کرمان-ماهان	۱۸۰۰	دانه‌ها	۲۷۶
<i>Withania somnifera</i>	Solanaceae	پنیر باد خجواب اور	کاکنج	بوته‌های خشبی	بم، کهنوج-هامون-جازموریان	۴۰۰-۹۰۰	میوه، دانه و برگ	۲۷۷
<i>Zataria multiflora</i>	Labiatae	آویشن شیرازی	آویشن آپیشن	بوته‌های خشبی	بافت-خبر، کرمان-چهارفرسخ	۱۸۰۰-۲۲۰۰	برگهاوسرشاخه‌های گلدار	۲۷۸
<i>Ziziphora climopodioides</i>	Labiatae	نوعی کاکوتی	آلاه، آقالاله	بوته‌های نیمه خشبی	کرمان-سیرج	۲۲۰۰	برگهاوسرشاخه‌های گلدار	۲۷۹

ادامه جدول شماره ۱

نام علمی	خانواده	نام فارسی	نام محلی	فرم رویشی	مناطق پراکنش	ارتفاع از سطح دریا	قسمت مورد استفاده	ردیف
<i>Ziziphora tenuir</i>	Labiatae	کاکوتی	کاکوتی	علفی یکساله	کرمان - حسین آباد	۲۰۰۰	تمام قسمتهای رویشی و زایشی	۲۸۰
<i>Ziziphus jujuba</i>	Rhamnaceae	عناب	عناب	درختی	کرمان-شهداد، بم-زراششیر	۳۰۰-۷۰۰	میوهها	۲۸۱
<i>Ziziphus nummularia</i>	Rhamnaceae	رملیک	کنار	درختچه	کهنوج-هامون جازموریان	۴۰۰	میوهها و برگها	۲۸۲
<i>Ziziphus spinachristi</i>	Rhamnaceae	کنار، سدر	کنار، سدر	درختی	جیرفت-بم-کهنوج	۶۰۰-۱۱۵۰	برگها و میوهها	۲۸۳
<i>Zygophyllum fabago</i>	Zygophyllaceae	فویج لوبیایی	فویج لوبیایی	بوتههای نیمه خشکی	کرمان-سویبار، سیرجان	۱۷۵۰-۱۸۰۰	دانهها	۲۸۴

بحث

در مجموع بیشترین گونه‌های گیاهان دارویی متعلق به تیره‌های *Labiatae*, *Rosaceae*, *Papilionaceae*, *Compositae*, *Umbelliferae*, *Salvia*, *Nepeta*, *Artemisia*, *Astragalus*, *Ferula*, *Plantago*, *Ephedra*, *Amygdalus*, *Crataegus* می‌باشند. از نظر فرم رویشی، نوع علفی با ۷۲/۹٪ بیشترین و نوع درختی با ۶/۷٪ کمترین می‌باشند و سایر انواع شامل درختچه‌ای با ۱۱٪، بوته‌های خشبی با ۸/۵٪ و بوته‌های نیمه خشبی با ۱۱/۳٪ کل گونه‌ها می‌باشند.

ارتفاع از سطح دریا پراکنش گونه‌های دارویی بیشتر مربوط به طیف ارتفاعی ۲۵۰۰-۱۵۰۰ متر است، ولی در مجموع پراکنش کل گونه‌ها از کمترین ارتفاع ۴۰۰ متر از سطح دریا تا بیشترین ارتفاع ۳۸۰۰ متر از سطح دریا می‌باشند.

از لحاظ قسمتهای مورد استفاده گونه‌های دارویی در استان کرمان، قسمتهای مختلف برگها، سرشاخه‌های گلدار، کلیه اعضاء هوایی، گله‌ها، ریشه‌ها (غده، ریزوم، پیاز) میوه‌ها (دانه‌ها)، صمغ‌ها (شیرابه‌ها) و پوستها (ساقه، ریشه) برای درمان و مصارف سنتی دارویی استفاده می‌شود که از این میان بیشترین مصرف مربوط به برگها، گله‌ها و سرشاخه‌های گلدار گیاهان است.

پراکنش گونه‌های دارویی بیشتر در شهرستانهای کرمان، بافت، بم، جیرفت و راین می‌باشند که رشته کوههای جبال بارز، جوپار، سیرچ، پلوار و هزار را در خود جای داده‌اند و سایر شهرستانها از قبیل زرنند، رفسنجان، شهر بابک و سیرجان به واسطه وجود ارتفاعات و مجاورت با آب و هوای کویری و بیابانی گونه‌های ویژه‌ای را دارا می‌باشند

گونه‌های دارویی از قبیل آنگوزه تلخ و شیرین با توجه به روش بهره‌برداری آنها که با قطع جوانه انتهایی، از تولید بذر گیاه و زادآوری آنها جلوگیری می‌کند که اصلاح روش، ضروری می‌باشد و نیز گونه‌های بادام کوهی، بنه و زیره سیاه که عمده

بهره‌برداری از میوه‌ها یا در واقع دانه‌های این گونه‌ها می‌باشد، به علت شرایط اقلیمی محدود کننده در استان که تأثیر زیادی روی زادآوری، تکثیر و پراکنش این گونه‌ها دارد، ضرورت کنترل و محدودیت بهره‌برداری و التزام به روشهای احیا و تناوب در مناطق مورد بهره‌برداری را ضروری می‌نماید.

سپاسگزاری

با یاد و احترام به روح بلند مرحوم آقای مهندس فائق ریاست اسبق مرکز تحقیقات منابع طبیعی استان که از همان اوایل شروع تحقیق حمایتها و تشویقهای بی‌دریغی نسبت به اجرای این تحقیق ابراز می‌داشتند.

و با تشکر از مسئولان محترم مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع آقایان دکتر جلیلی، دکتر عصاره، دکتر رضایی و مهندس باباخانلو که در اجرای طرح و نشر نتایج آن از راهنماییها و همکاری مفیدشان بهره‌مند بوده‌ایم با تشکر از بخش گیاهشناسی مؤسسه خانم دکتر جمزاد و آقایان دکتر اسدی، دکتر معصومی و دکتر مظفریان که در امر شناسایی گیاهان کمک شایانی به طرح ابراز داشتند. با تشکر از مسئولان محترم مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان آقایان مهندس شهیدی، دکتر عربزاده و مهندس ناصری که امکانات لازم و حمایتهای کافی در اجرای طرح مبذول داشتند و با تشکر از همکاران در مرکز تحقیقات کرمان، خانمها مهندس کالیراد، مهندس خدانشناس و آقایان مهندس پور میرزایی، مهندس رحمانی و مهندس غنچه‌ای که در اجرای طرح یاریم داده‌اند و از خانم مریم کوثرنژاد به خاطر تایپ و تنظیم مقاله تشکر می‌نمایم.

رویشگاه گیاه *Hertia Intermedia*

گل‌های گیاه زیره کرمانی *Bunium Persicum*

منابع مورد استفاده

- اسدی، م. و همکاران. سالهای مختلف. فلور ایران به زبان فارسی. ج ۱ تا ۳۰ انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع.
- استودولا، ژ.، ترجمه: زمان، ساعد. ۱۳۷۰. گیاهان دارویی، انتشارات ققنوس، ۳۶۷ ص.
- آئینه‌چی، ی.، ۱۳۶۵. مفردات پزشکی و گیاهان دارویی ایران. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۱۹۶ ص.
- امین، غ. ر.، ۱۳۷۰. گیاهان دارویی سنتی ایران. انتشارات معاونت پژوهشی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، ۲۳۰ ص.
- ثابتی، ح. ا.، ۱۳۴۴. درختان و درختچه‌های ایران. انتشارات دانشگاه تهران. ۵۶۳ ص.
- زرگری، ع.، ۱۳۶۸. گیاهان دارویی (۵ ج). انتشارات دانشگاه تهران.
- قهرمان، ا.، سالهای متفاوت. فلور رنگی ایران. ج ۱ تا ۲۰، انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع.
- مبین، ص.، ۱۳۵۹. رستنیهای ایران. ج اول تا سوم، انتشارات دانشگاه تهران.
- مظفریان، و. ا.، ۱۳۶۲. خانواده چتریان در ایران. انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، ۳۹۵ ص.
- مظفریان، و. ا.، ۱۳۷۵. فرهنگ نامهای گیاهان ایران. انتشارات فرهنگ معاصر تهران.
- میرحیدر، ح.، ۱۳۷۳. معارف گیاهی ج ۱ تا ۸. دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- Rechinger, K,H.1963-1997. Flora Iranica vol. 1-172. Akademische Druck u. Verlagsanstalt. Graz-Austria.
- Townsend, C.C.1968. Flora of Iraq. Vol. 4,8,9. Baghdad, M. of Agriculture
- Zohary, M, & Feinbrun-Dothan, N. 1966-1986. Flora Palaestina, vol. 1-4. The Jerusalem Academic Press Israel.

Vol. 20 No. (4), 487- 532 (2005)

Medicinal Plants of Kerman Province

S. Saber Amoli¹, A. Naseri², Gh. H. Rahmani³ and A. Kalirad⁴

Abstract

The main purpose of this research was collection and identification of medicinal plants in kerman province.

According to condition of soil, topography, temperature, climate and percipitation of this province. We gathered medicinal plants. 285 species were collected which classified in 200 genera and 71 family.

Scientific name, persian and local name, altitude, habitate conditions and distribution were mentioned in this paper. 72% species were herbaceuse and 11.3% were shrubs. More species were distributed in the 1500 – 2500 meter from sea level.

Key words: Medicinal plants, Collection, Identification, Kerman Province.

1- Agriculture and Natural Resources Research Center of Kerman.

S_ Saber_ Amoli @ Yahoo. com

2- Agriculture and Natural Resources Research Center of Kerman.

3- Agriculture and Natural Resources Research Center of Kerman.

4- Research Institute of Forests and Ranglands, P.O. Box, 13185-116, Tehran, Iarn.

In the Name of God

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants Research

Director in chief: Adel Jalili
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Chief editor: Mohammad Bagher Rezaee
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Editorial Board:

Parviz Babakhanloo
MS.C., Research Institute of Forests and Rangelands

Nader Hassanzadeh
Ph.D., Research Institute and Disease

Kamkar Jaimand
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Abolghassem Matin
Ph.D., Agricultural Research Education and
Extension Organization

Mohammad Javad Rasaei
Ph.D., Tarbiat Moddares University

Gholam Reza Nabi
Ph.D., University of Tehran

Mohammad Bagher Rezaee
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Fatemeh Sefidkon
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Abbas Siami
Ph.D., University of Uromieh

Mahlagha Ghorbanli
Ph.D., Tarbiat Moallem University

Hossein Heidari Sharif Abad
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Mohsen Kafaei
Ph.D., Faculty Agriculture, University of Tehran

Fariborz Moatar
Ph.D., Faculty of Pharmacy, University of Medical
Science, Isfahan

Iraj Rasooli
Ph.D., Shahed University

Parviz Owlia
Ph.D., Shahed University

Peyman Salehi
Ph.D., Shahid Beheshti University

Mohammad Reza Shams Ardecani
Ph.D., Faculty of Pharmacy, University of Medical
Science, Tehran

Reza Tabaei Aghdaei
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Technical editor: Kamkar Jaimand
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Editorial office:

Research Institute of Forests and Rangelands
P.O. Box 13185-116, Tehran, Iran.
Tel: 4195901-5 Fax: 4195907
Email: ijmapr@rifr-ac.ir

Abstracts are available on CABI Publishing:
[www.Cabi - Publishing.org](http://www.Cabi-Publishing.org)

Islamic Republic of Iran
Ministry of Jihad-e-Agriculture
Agricultural Research and Education Organization
Research Institute of Forests and Rangelands

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants

Vol. 20 No.(4), 2005

Content

Establishment and Top Yield of (<i>Hypericum perforatum</i>) Collected from Drazno and Garmab - Dasht in Golestan Province.....	571
<i>S. A. Hoseini and M. A. Dorry</i>	
Methodes for the Analysis of Carotenoides (Crocins and Crocetin of Saffron) Using Thin Layer Chromatography (TLC).....	570
<i>A. Kamaraki Farahani, P. Baghaee, M. B. Rezaee and K. Jaimand</i>	
Essential Oil Composition of <i>Scutellaria pinnatifida</i>.....	569
<i>M. Mirza, M. Najafpour Navaei and M. Dini</i>	
Essential Oil of <i>Satureja bachtiarica</i> Bunge, A Potential Source of Carvacrol.....	568
<i>F. Sefidkon, Z. Jamzad and M. M. Barazandeh</i>	
Hypericin Production Under Optimum Nitrogen Application	567
<i>M. H. Lebaschy, E. Sharifi Ashoorabadi and B. Abbasszadeh</i>	
Antibacterial Activity of Essential Oil of <i>Salvia officinalis</i> L.	566
<i>Z. Abravesh, M.B. Rezaee, F. AShrafi</i>	
Essential Oil Composition of <i>Eucalyptus porosa</i>.....	565
<i>M. H. Asareh, M. M. Barazandeh and K. Jaimand</i>	
Antinociceptive Effect of Methanolic Seed Extract of <i>Coriandrum sativum</i> in an Experimental Model of Diabetes Mellitus in Rat	564
<i>M. Roghani, T. Baluchnejadmojarad, A. Bagheri and S. M. Atyabi</i>	
Medicinal Plants of Kerman Province	563
<i>S. Saber Amoli, A. Naseri, Gh. H. Rahmani and A. Kalirad</i>	
Study of Genetic Variation in Essential Oils Yield of <i>Rosa damascena</i> Mill. Genotypes from West Parts of Iran	562
<i>S. R. Tabaei-Aghdaei, M. B. Rezaee and K. Jaimand</i>	
Ecological Study on 10 Species of Essential Plants of Hormozgan Province	561
<i>M. A. Soltanipoor</i>	